

Ο χριστιανισμός έχει επίσης να παλέψει με τις δικές του αποστασίες. Πράγματι από την εποχή του Κωνσταντίνου, οι αυτοκράτορες ενδιαφέρθηκαν σοβαρά να ορίσουν σαφώς την ορθοδοξία και τον καθολικό χριστιανισμό που ήθελαν να ευνοήσουν. Πέρα όμως από τον επίσημο χριστιανισμό, υπάρχουν και πολλά αποκλίνοντα ρεύματα.

Οι αποστασίες αυτές έχουν διαφορετική πηγή και φύση. Ήδη στο ξεκίνημά του, ο χριστιανισμός είναι πολύμορφος. Παράδειγμα μεταξύ των άλλων είναι ο ιουδαιοχριστιανισμός που μπορεί να μην γνώρισε επιτυχία αλλά που διαδραμάτισε για καιρό σημαντικό ρόλο. Οι μαρκιωνίτες, που η παρουσία τους μαρτυρείται σε πολλές ανατολικές επαρχίες στα τέλη του 4ου και στη Συρία μέχρι τα μέσα του 5ου αι., είναι οπαδοί του **Μαρκίωνα** που δίδασκε στις αρχές του 2ου αι. Οι μοντανιστές, οπαδοί του **Μοντανού**

, προφητικό χριστιανικό ρεύμα που γεννήθηκε στη Φρυγία, είναι σχεδόν εξίσου παλαιοί και θα διατηρηθούν μέχρι την εποχή του Ιουστινιανού.

Άλλες αιρετικές διδασκαλίες είναι, αντίθετα, νεότερες και γεννιούνται από πρόσφατες συγκρούσεις: ο αρειανισμός κατά τον 4ο αι., οι μονοφυσιτικές εκκλησίες ή αιρέσεις από το δεύτερο μισό του 5ου αι. και μετά. Οι σχέσεις με τον ορθόδοξο χριστιανισμό ποικίλλουν επίσης. Η ρήξη μπορεί να έχει ως έναυσμα απλώς ένα ζήτημα πειθαρχίας, μια τελετή ή ένα δογματικό ζήτημα, αλλά η απόκλιση ως προς τη Μεγάλη Εκκλησία είναι ορισμένες φορές σημαντική. Έτσι, οι μαρκιωνίτες απορρίπτουν την Παλαιά Διαθήκη και βλέπουν τον πλάστη (τον "δημιουργό") ως πλάσμα πονηρό. Μέχρι τον 4ο αι. υπάρχουν γνωστικές αιρέσεις -σε μία εξ αυτών οφείλουμε τη "βιβλιοθήκη" που βρέθηκε κοντά στο χωριό Ναγκ Χαμμαντί, στην Άνω Αίγυπτο- που συνεχίζουν μια άκρως ετερόδοξη διδασκαλία, έστω και αν αυτή ενσωματώνει χριστιανικά στοιχεία. Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε μια πραγματική σε όλα της θρησκεία, τον μανιχαϊσμό, που ξεκινώντας από την Περσία αρχίζει να εξαπλώνεται ήδη από την εποχή του ιδρυτή της **Μάνη** (216-276 περίπου). Τα ποικίλα αυτά ρεύματα (ένας νόμος του Θεοδοσίου κατονομάζει 23, στα οποία ο Ιουστινιανός θα προσθέσει άλλα 11) δεν έχουν όλα την ίδια σπουδαιότητα.

Οι χριστιανοί αυτοκράτορες που ενδιαφέρονται για την ενότητα της Εκκλησίας, προσπαθούν να εξουδετερώσουν αυτές τις αποστασίες. Τα μέτρα ποικίλλουν ανάλογα με τις εποχές και τη φύση των αποστατών, η γενική τάση όμως είναι να ενισχύεται η καταστολή, που κορυφώνεται επί Ιουστινιανού. Οι νόμοι εναντίον των αιρετικών εμφανίζονται ήδη επί Κωνσταντίνου. Λίγο μετά τη σύνοδο της Νικαίας, ο Κωνσταντίνος εκδίδει εναντίον τους διωκτικό διάταγμα. Ο κλήρος των αιρετικών κινήματων μπαίνει στο στόχαστρο.

Μανιχαϊσμός, Γνωστικοί, Αποστάτες χριστιανοί

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Πέμπτη, 13 Νοέμβριος 2008 20:42 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 13 Νοέμβριος 2008 20:43

Το σύνολο της προηγούμενης νομοθεσίας υιοθετεί ο Ιουστινιανός και μάλιστα η δική του νομοθεσία γίνεται σκληρότερη: εξομοιώνοντας εβραίους, ειδωλολάτρες και αιρετικούς, τους αποκλείει όλους από τα δημόσια λειτουργήματα και πλήττει τα πολιτικά τους δικαιώματα.